

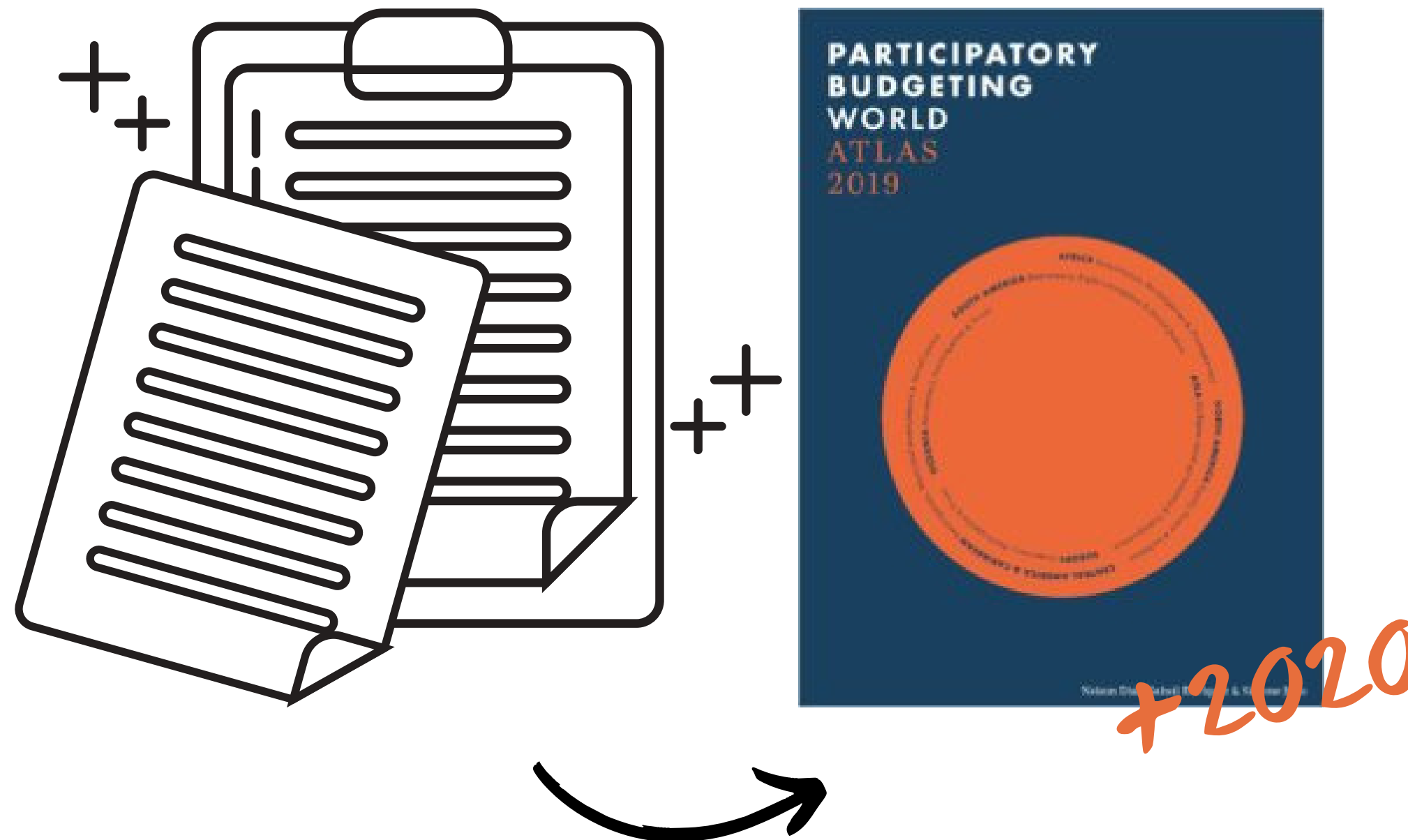
PARTICIPATÍVNE ROZPOČTOVANIE

AKTIVITY ÚRADU
SPLNOMOCNENCA VLÁDY SR
PRE ROZVOJ OBČIANSKEJ
SPOLOČNOSTI

- 1 MAPUJE SITUÁCIU
- 2 ZAZNAMENÁVA POZNANIE
- 3 VEDIE K AKTÍVNEMU OBČIANSTVU
- 4 OTVÁRA DISKUSIE A PREPÁJA (SA)
- 5 CHCE PRISPIEVAŤ K POZITÍVNEJ ZMENE

↑ MAPUJEME SITUÁCIU

- vedieme a každoročne aktualizujeme zoznam samospráv, ktoré využívajú prvky participatívneho rozpočtovania
- prispievame do Svetového atlasu participatívneho rozpočtovania

2 ZACHYTÁVAME POZNANIE

spracovali sme...

NEWSLETTRE:
Príbehy participatívnych
rozpočtov v samosprávach

Bratislava-Nové Mesto,
Trnava, Prievidza, Banská
Bystrica, Rožňava, Spišská
Belá, malé obce (Poniky,
Žabokreky, Sološnica)

napísali sme...

ZBIERKA:
x+1 otázok a odpovedí o
participatívnom rozpočte

vydali sme...

PRÍRUČKA OZ UTOPIA:
Participatívne mechanizmy:
kto, čo, kedy, ako?

PARTICIPATÍVNE MECHANIZMY

KTO, ČO, KEDY, AKO?

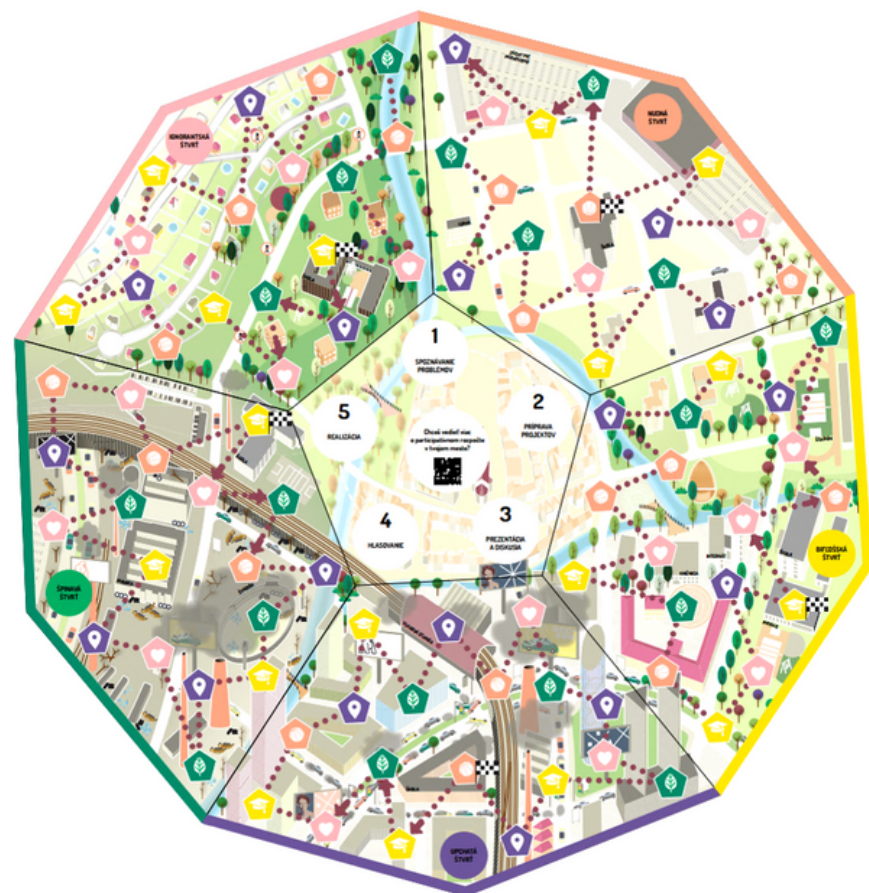
ÚVOD

Držite v rukách príručku o participatívnych procesoch, presnejšie o dvoch z nich – o participatívnom rozpočtovaní (PR) a plánovaní verejných priestorov (PPVP). Je to návod, ktorý vám môže pomôcť, ak ste dospeli k presvedčeniu, že ľudia by mali mať možnosť spolurozhodovať o využití verejných zdrojov alebo podobe verejných priestorov. Nie je dôležité, či ste primátorkou, starostom, poslankyňou, úradníkom, alebo „len“ občanom, ktorý má čo ponúknuť pri vytváraní spoločného dobra. Táto príručka má ambíciu zachytiť spomínané participatívne procesy z pohľadu všetkých relevantných aktérov. Jeden z nich však bude dominantný: pohľad z pozície obyčajných ľudí. Snaha o ich zapojenie by totiž mala byť kľúčovou súčasťou participatívnych procesov. A bez nich sú tieto procesy participatívne len na papieri.

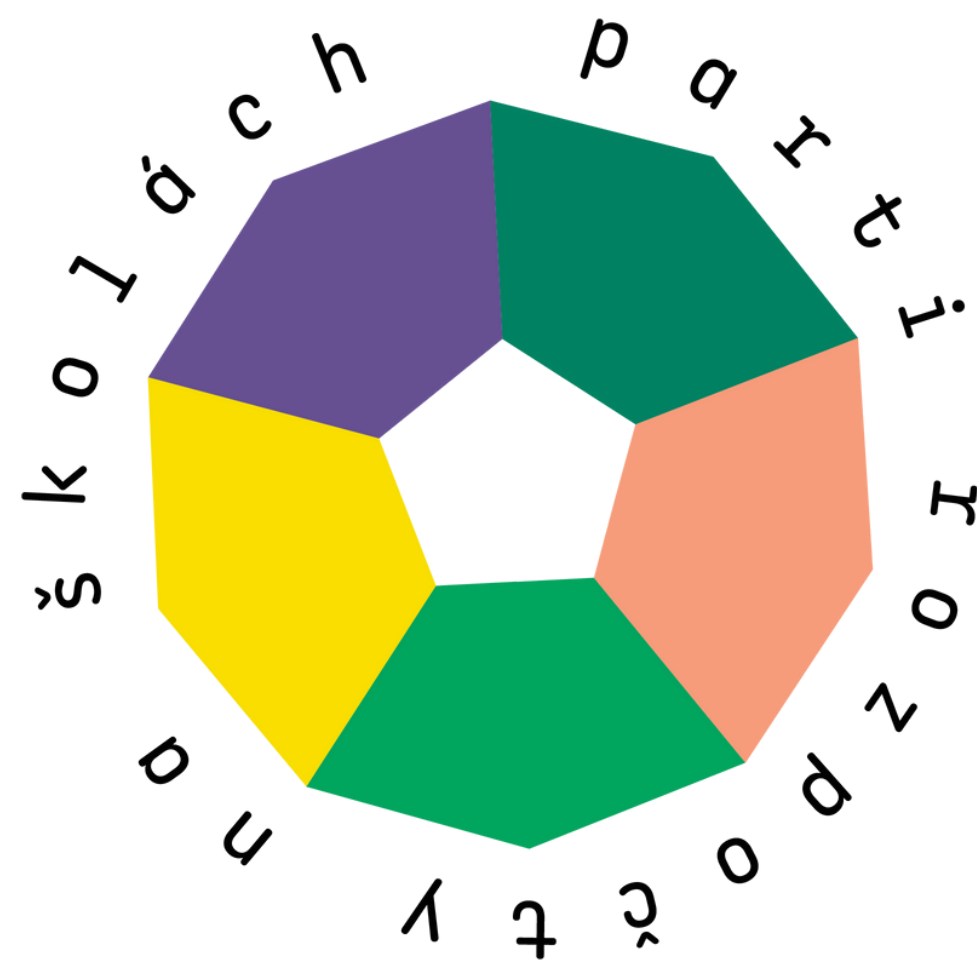

3

VEDIEME ŠTUDENTOV K AKTÍVNEMU OBČIANSTVU

Vytvorili sme spoločenskú hru Nie je mesto ako mesto, ktorá simuluje priebeh participatívneho rozpočtu vo fiktívnom meste.

Do programu participatívneho rozpočtovania na školách sa doposiaľ zapojilo 95 stredných škôl, vďaka podpore 3 samosprávnych krajov.

Experimentujeme so zavádzaním témy participácie do výučby.

Hlohovec, 2018

Bratislava, Nová cvernovka 2019

4 OTVÁRAME DISKUSIE A PREPÁJAME (SA)

Trenčín, 2019

8. JÚNA 2021
9:00 – 11:30
ZOOM

CELOROČNÝ VZDELÁVACÍ ONLINE CYKLUS
NA OBČANOCH ZÁLEŽÍ

**PARTICIPATÍVNY ROZPOČET
A SAMOSPRÁVA**

- Aký je rozdiel medzi participatívnym rozpočtom a dotačnou schémou?
- Príklady z praxe: OZ Naša Sobota a Banská Bystrica
- Komunitné organizovanie a jeho miesto v participatívnom rozpočte

URAD SR NADMOČNICA VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY PRE ROZVOJ OBČANSKEJ SPOLOČNOSTI
MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia
Európsky sociálny fond
SAMOSPRÁVA SAMOSPRÁVE

Na občanoch záleží
(online), 2021

17. JÚNA 2021
10:00 – 11:30
ONLINE YOUTUBE

KABINET PARTICIPÁCIE
diskusný klub o participácii

X+1 otázok a odpovedí
o participatívnom rozpočte

- Ako funguje participatívny rozpočet na Slovensku, v Česku a vo svete?
- Čo môže priniesť obciam a mestám?
- Participatívny rozpočet – preceňovaný alebo podceňovaný?

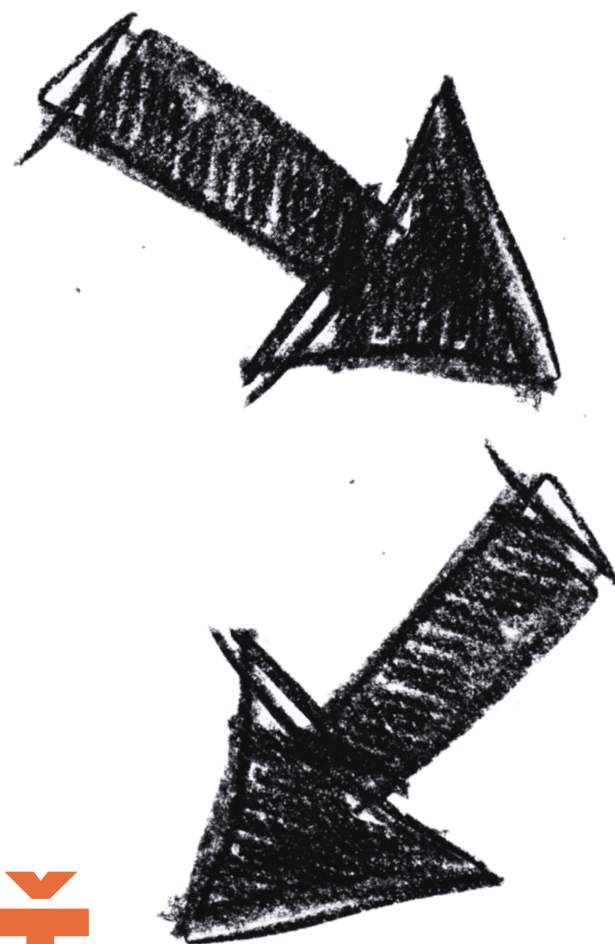
Diskutujú: Alexandra Hrabínová, autorka
Tomás Rákos, Fabrika participace, ČR

URAD SR NADMOČNICA VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY PRE ROZVOJ OBČANSKEJ SPOLOČNOSTI
MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Operačný program Efektívna verejná správa
Európska únia
Európsky sociálny fond
TEÓRIA A PRÁX PARTICIPÁCIE

Kabinet participácie
(online), 2021

5

CHCEME
PRISPIEVAŤ
K POZITÍVNEJ
ZMENE

NEFORMÁLNA PRACOVNÁ SKUPINA

- 1 ZOZNÁMENIE SA
- 2 PROBLÉMY PR NA SLOVENSKU
DOBRÁ KOMUNIKÁCIA, KUTNÁ HORA
- 3 ZAPÁJANIE MLADÝCH A SENIOROV
- 4 NÁSTROJE DIGITÁLNEJ PARTICIPÁCIE
- 5 DIGITÁLNA PARTICIPÁCIA
BRAINSTORMING: AKO UCHOPIŤ PR VIDEOM?
- 6 CHARTA PR

ŠKÓTSKA CHARTA PARTICIPATÍVNEHO ROZPOČTU

* Spravodlivý a inkluzívny

- proces spĺňa všetky požiadavky týkajúce sa prístupnosti
- v rámci procesu má každý hlas
- ľudia, ktorí zažili nerovnosť, sú zapojení do navrhovania procesu
- výsledky procesu pomáhajú znižovať nerovnosti

* Participatívny

- komunity majú možnosť zapojiť sa do formovania procesu od jeho začiatku
- o prioritách procesu rozhodujú komunity
- o problémoch diskutujú a o prioritách hlasujú rôznorodé komunity
- používa sa celá škála metód a podujatí, aby sa zabezpečilo zapojenie rôznych skupín v komunite
- ľudia zo zapojených komunit tvrdia, že sú spokojní s procesom a jeho výsledkami
- je dostupný tréning a podpora, ktorá pomáha ľuďom zapojiť sa do plánovania a realizácie procesu
- proces je propagovaný široko a rôznymi spôsobmi, aby vzbudil záujem ľudí zapojiť sa doň

* Deliberatívny

- informácie, na základe ktorých sa ľudia môžu informovane rozhodnúť, sú dostupné a prístupné vo všetkých častiach procesu
- zapojení ľudia zaznamenávajú lepšiu vedomosť o problémoch ovplyvňujúcich skupiny a jednotlivcov vo vlastných, ale aj iných komunitách
- používajú sa metódy, ktoré umožňujú ľuďom vyjadriť svoje názory a ktoré podporujú diskusiu
- nápady, priority a rozhodnutia o tom, ako sa míňajú peniaze, sa dosahujú prostredníctvom verejných diskusií a sú informované širokým spektrom názorov

* Zmocňujúci

- komunity rozhodujú o tom, ako sa minú peniaze
- ľudia majú pocit, že majú väčšiu kontrolu nad problémami, ktoré sa ich týkajú
- rozhodnutia prijaté prostredníctvom participatívneho rozpočtu prinášajú lepšie výsledky a služby
- viac ľudí sa zapája do širších demokratických procesov
- viac ľudí sa zapája do práce komunitných organizácií a komunitných aktivít

* Kreatívny a flexibilný

- v rámci procesu bola zvážená a použitá široká škála metód
- ľudia, ktorí plánujú a realizujú proces majú podporu, takže si môžu dovoliť "riskovať"
- procesy sú neustále vyhodnocované a zlepšované
- participatívne rozpočtovanie v Škótsku je učiaci sa proces, ktorý drží krok s rozvojom praxe vo svete

* Transparentný

- informácie o procese a možnostiach zapojenia sa doň sú jasné a prístupné
- informácie o rozpočtoch sú verejne prístupné a zrozumiteľné
- je zrejmé, kto za proces zodpovedá
- pravidlá hlasovania sú jasné a dobre pochopené
- ľudia poznajú výsledok procesu a vedia aký rozdiel prinieslo ich zapojenie

* Súčasť našej demokracie

- ľudia očakávajú, že budú mať priame slovo v každom rozpočtovom cykle
  - úrady majú zamestnancov a systémy na podporu kvalitných procesov
  - komunity a komunitné organizácie majú zručnosti a vedomosti, ako aj čas a zdroje zapojiť sa do procesu a podporovať ho
  - proces pokračuje bez prerušenia z jedného rozpočtového cyklu na ďalší
- v priebehu času sa ukazuje, že participatívny rozpočet zlepšuje výsledky, zmierňuje nerovnosti a podporuje ľudí k väčšej účasti na demokratických procesoch.

AKÁ BY MALA CHARTA BYŤ?

NÁPOMOCNÁ,
NIE LIMITUJÚCA

Pomáha samosprávam správne plánovať proces. Pomáha občanom prispôbiť očakávania od participatívneho rozpočtu. Rešpektuje a podporuje metodologickú rôznorodosť procesov.

01

MOTIVUJÚCA
A INŠPIRUJÚCA

Prehlbuje uvažovanie o participatívnom rozpočte a umožňuje reflexiu. Predstavuje ideálny stav, ku ktorému samospráva postupne smeruje. Má odporúčací a v žiadnom prípade záväzný alebo vynucovací charakter.

02

OPORA PRE
LEGISLATÍVU

Pomáha uchopiť participatívny rozpočet a umožňuje ľuďom z dvoch rôznych samospráv rozprávať sa v rovnakom čase o tom istom.

03

**AKO BY MAL VYZERAŤ DOBRÝ A
KVALITNÝ PARTICIPATÍVNY ROZPOČET
NA SLOVENSKU?**

#kaviaren